

GORIŠKI SLOVENEK

IZHAJA VSAKO SOBOTO.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Naročnine: Italijanska kraljevina
Celo leto Lir 10.— — Pol leta
Lir 5.— — Tri mesece Lir 2.50
En mesec Lir 1.—

Oglasi: Oglasi na drugi strani Lir 1.—
za vrsto — Mali oglasi Lir 0.05
za besedo — Znižane cene za
letne naročnike.

PRED VOLITVAMI

Z aneksijo Julijske Benečije k italijanski kraljevini je postalo vprašanje bodočih volitev aktualno.

Mislimo, da si je med tem časom vsaj slovenska inteligenca ogledala nov volilni red, potom katerega bodo izvrševali naši volilci svojo najvažnejšo državljansko pravico, s kojo zamorejo dati svoj prispevek k vladanju v novi državi, ali pa tudi odredi sedanjim činitelem vsako pomoč.

Po dveletnem cincanju se je pokazalo politično razpoloženje našega ljudstva, ki je enotno v eni sami točki, namreč pokazati novi vladi svoje nezaupanje. To po ni krivda Slovencev, ampak onih vladnih činiteljev, katerim je bila poverjena uprava v zasedbeni dobi. Pritisk proti Slovincem, ignoriranje slovenskega vprašanja sploh, je ojačilo v vsakem Slovencu prepričanje, da je v Italiji slabši nego je bilo nekda v Avstriji. Po drugi plati pa se godi tudi Italiji krivica, ker je nastopila v Julijski Benečiji najžalostnejšo dedščino, ki si je more kdo predstavljati.

Bila je to doba, ko je imelo ljudstvo kron na izobilje, ko je upalo, da pride še mnogo na boljše, kedar zavlada tja do Soče jugoslovenska država.

Italija, ki je zasedla Julijsko Benečijo, pa pri najboljši ni mogla nadaljevati finančne propagande, ker je dospela vojna do svojega konca in bi bil vsak potrošek za vojno propagando odveč.

Z ozirom na negotovost položaja, pa jej tudi ni kazalo razsipati denarja pred upravno prevreditev države, marveč padanje valute je svetovalo največjo previdnost v izdatkih. A kljub temu vemo, da je izdala italijanska vlada, posebno za časa vojaškega gubernatorata ogromne svote za razne podpore in ustanove, pri čemer pa je pokazala naravnost čudovito nepoznanje našega prebivalstva.

Radi tega ni italijanska dobra volja, katero je vsak izkoristil in vsak po svoje tolmačil, pri Slovencih ničesar izdala.

Posebno je škodovalo Slovincem neokorno nastopanje prvih zasedbenih oblasti, ki so se trdovratno držale stališča, da živi tukaj slovenski narod, kot pritepenec, kot pravi «hostis», to je tujec in nasprotnik, ki vživa gostoljubje italijanskega naroda v Julijski Benečiji. To je slovenski življ Julijske Benečije tako občutno potlačilo, da se je vdal največjemu nezaupanju proti vsemu, kar je italijansko.

Merodajni politični činitelji slovenskega prebivalstva v Julijski Benečiji so imeli vsled tega, kaj lahko delo. Treba je bilo le dvigniti protest proti «tlačitelju», pa so imeli širok odnev v «masah». Da bi ti voditelji danes vrgli od sebe to orožje, ki jim jo do danes

tako dobro služilo, je izključeno, čeravno vemo, da napenja marsikatera italijanska stranka vse sile, da bi spravila za seboj slovenske narodnjake, češ, da imajo tudi oni interes, da se sedanji družabni red vzdrži. Slovincem se gotovo niso odprle oči, da le v zvezi s kako močno italijansko stranko jim bode mogoče boriti se za svoj obstanek. Radi tega bodo slovenski narodni voditelji to duševnost izrabili in nastopali kot nasprotniki italijanske države. Vse kar ni socialisten pojde volit, odta glasove takemu narodnemu bloku, ki je seveda danes popolnoma v klerikalnih rokah.

Položaj pa tudi pri socialistih ni drugačen. Dasi so ti poslednji eminenten državotvoren element in skoraj v ničemer podobni vzhodnemu boljševizmu, capljajo za njimi Slovenci edino iz razloga, ker menijo, da je italijanski socializem državo podirajoč element. Radi tega so zašli slovenski Socialisti v najhujši ekstremizem v trenutku, ko se orientira skoro ves italijanski proletarijat na desno, čeravno skriva svojo tendenco pod krilom «unitarstva».

V tem slovenskem ekstremizmu je tajinstveno izražena tendenca, da bi se osvobodili «italijanskega jarma». Nočemo seveda trditi s tem, da je takova teorija socializmov, ampak masa dere za njimi v tej iluziji in socialistom ne kaže, da bi iz pustili, kar lahko držé. Dejstvo pa je, da bi ne imeli socialisti niti tretjine sedanjega števila «somišljenikov», ako bi ne bile razmere take, kakor smo jih ravnokar opisali. Tudi slovenski socialisti, ali bolje komunisti podlegajo vedé ali nevedé, hoté ali nehoté političnim razmeram Julijske Benečije.

Kje konča slovenska politika prve legislature v Italiji, je danes stoprv še nejasno. Gotovo pa je da ista pričinja v znamenju opozicije na celi črti. Torej nam v popolnoma nasprotni smeri.

ŠE NEKAJO O VOLILNEM REDU

Novemu volilnemu redu se spoznava na prvi hip, da je v naglici skrupčan, kajti podrobnejše pregledovanje zakona odkriva mnogo vrzeli.

Tako na pr. določuje zakon, da imajo volilno pravico oni, ki so dovršili eden in dvajseto leto dne 31. maja onega leta, v katerem je bil volilni imenik sestavljen in revidiran. V bodoče seveda to besedilo ne bode delalo nikakih težkoč, toda danes se res ne vè, je-li se gre za leto 1920 ali 1921. V poslednjem slučaju bi ne imeli volilne pravice oni, ki bi dovršili eden in dvajseto leto leta 1921.

Tudi iz člena, ki zadeva izvrševanje volilne pravice, ni

razvidno, kako bode ugotovila obiašt, da je optiral za italijansko državljanstvo volilec, ki po določilih sanžermanske pogodbe ne postane «co ipso» italijanski državljan, a je v stanu voliti, ker ima predpisanih deset odnosno dvajset let bivanja v Julijski Benečiji. Pa tudi tu ni izrecno rečeno, je-li sme biti to bivanje tudi pretrgano.

Nekoliko čudno se glasi tudi določba, da mora bivati vsak v občini, kjer hoče izvrševati volilno pravico, najmanj eno leto, oni pa ki so prišli iz kake občine starega kraljestva zadobé volilno pravico že po treh mesecih bivanja. Čemu ta razlika? V starem kraljestvu je predpisano za vse enako šest mesecev in pravilno bi bilo, da se to obdržalo tudi za Julijsko Benečijo.

Iz volilnega zakona sledi dalje, da bode morala vsaka občina, vsaj prvokrat sestaviti dva dvolilna imenika. V prvega se vpišejo vsi volilci, ki zadobe volilno pravico avtomatično vsled določil mirovne pogodbe, v drugi imenik pa pridejo vsi oni, ki se nahajajo v okoliščinah predvidevanih v volilnem zakonu za one, ki hočejo in morejo postati italijanski državljanji vsled optacije.

Nejasna je tudi točka odobritve volilnega imenika od strani civilnega ali generalnega civilnega komisarijata. Ni določen namreč rok, za posamezne faze volilnih operacij, kakor ga vsekoli določa tozadevni zakon v kraljestvu. Vsekakor bi moral biti isti zelo kratek, kajti inače se je bati, da bodo komisarijati poljubno zategovali rešitve.

Da ne govorimo potem o rekurzmem postopanju. Vsem tozadevnim preciznim določilom, ki jih vsebuje italijanski volilni zakon, se je osrednji urad veleumno izognil, ker najbrž ne soglašajo z našimi avtonemijami.

Pomanjkljiv se zdi tudi člen 15, ki določa, da mora župan 30 dni po uveljavljenju volilnega zakona porazdeliti občino v volilne sekcije in določiti tudi volišča sestavivši volilne imenike za vsak občinski okraj ali vas posebej.

Zakonodajalec je pa pozabil, da v predpisanem roku jednega meseca volilni imeniki še niti niso dovršeni, ker niso še sprejeti v volilne imenike vsi oni, ki morajo prositi za priznanje volilne pravice.

Konečno nam je še omeniti, da stopi ta zakon v veljavo, kakor hitro je aneksija Julijske Benečije dovršeno dejstvo. Dovedeno deistvo pa je vže od 5. jannarja t. m. dalje. Oni Slovenci, ki hočejo tukaj ostati, a niso «ipso iure» postali italijanski državljanji naj se začasno oskrbè s potrebnimi dokumenti, da se jim ne odreče volilne pravice.

Volilne operacije se vrše v sledečih fazah: 1. Sestava volilnega imenika in predložitev prošanj za vpis volilcev — ndržavljanov. — 2. Pregledvolilnega imenika od strani politične oblasti. — 3. Razpoložitev volilnega imenika, vlaganje pritožb, reševanje istih od strani oblasti I. inštanca, rok za vlaganje re-

kurzov do druge instance, odločitev iste, zopetna poprava imenikov in sestava volilnih legitimacij in dostava istih.

Po tolmačenju zakona poteče od dneva, ko pričnejo volilne operacije, pa do one nedelje, katere se bodo vašile volitve, okroglo 110 dni.

Reška afera

Mislilo se je, da po končanih pogajanjih med D'Annunzijanci in generalom Cavigliem, se vsa reška zadeva naglo razvozlja.

Pa motili smo se. Pred vsem se je ustunovil narodni zastop, ki je po večini za aneksijo Reke k italijanskemu kraljestvu in svoboda mišljenja se zdi v Reki še vedno prazna beseda.

D'Annunzijo se je sicer umaknil iz političnega površja, a vendar se noče meni nič tebi nič iz mesta umakniti. Sedaj se govori, da se namerava stalno naseliti v Reki kot zasebnik in vporabiti v ta namen viló nadvojvode Jožefa. Dalje krožijo zopet vesti, da namerava odkuriti jo v Švico in sicer v Lugano, to je na italijansko-švicarsko mejo, od koder bode «zasledoval» politične dogodke.

A dejstvo je, da d'Annunzijo in njegovi somišljeniki še vedno nastopajo v Reki kot pravi gospodarji, doseglo se je le toliko, da se mesto čisti od preobiledga vojnega materijala, ki pripada sedaj italijanski državi.

Večina D'Annunzijanskih vojnih ladij je odplula proti Pulju, kjer bode zopet prkljopljena italijanski vojni mornarici.

Reški dogodki so pa gotovo zavlekli ratifikacijo rapalske pogodbe vsaj do one dobe, ko se povrnejo na Reko popolnoma normalne razmere.

Do tedaj Italija bajè ne izprazni zasedenega ozemlja. Nekateri listi vedó povedati da se izvrši izpraznitev jugoslovenskega ozemlja še le tja okoli meseca maja.

V zvezi z reškimi dogodki stoji tudi govorica o zaroti pro Giolittiju. Koliko je resnice na tem, ni mogoče kontrolirati, toda uradni «Temps» poroča, da je sklenilo na Reki četvero legijonarjev po zasnovanem načrtu spraviti iz sveta Giolittija.

Bili so to štiri mladeniči, ki so se jako neokorno lotili svoje naloge. Še predno so prišli do priložnosti so izbolebetali javno svoj načrt tako, da je mogla policija pravočasno intervenirati.

Baš radi tega in z ozirom na mladeniško starost zarotnikov, ni mogoče soditi, koliko resnosti je pripisovati temu načrtu.

Omenjeni časopis meni, da se Giolitti za ta atentat še zme nil ni.

Fenijanci v Nemčiji

Angleška vlada je objavila brošuro šestdesetih strani, iz katere izhajajo tudi odnošaji med nemško vlado in irskimi uporniki.

To je vedel sicer cel svet, a vendar je zanimivo zvedeti, da je nemški poslanik iz Wa-

shingtona opozarjal berlinsko vlado, da prosijo Irce, da se blokira s podmorskimi čolni dublinsko prištanišče v svrhu lažje ustaje.

Ko je stopila v vojno tudi Amerika, se je vzdrževala zveza med Nemci in Irce potom nemškega poslanika v Madridu. S podmorskimi čolni so pa Nemci neumorno dovajali na Irsko propagandno slovstvo.

Zopetni sestanek zaveznikov

Zavezniki mujejo nov sestanek, ki se bode vršil med 15-19 t. m. v Parizu. Tega sestanka vse vdeleži bajè tudi Giolitti. Na dnevnem redu so zopet Nemci in gospodarske skrbi zaveznikov.

Socijalni demokrati in komunisti v Jugoslaviji

Kakor povsod tako se je tudi v Jugoslaviji pred kratkim razcepila socialistična struja v socialne demokrate in pristne komuniste.

Ob ustanovitvi jugoslovenske države so bile v Jugoslaviji štiri socialistične stranke; stara srbska, bosno-hercegovska, hrvatska in slovenska na Kranjskem in Spodnjem Štajerju. Ko so se vse slovenske dežele združile, se je najprej zvarila srbska in bosenska stranka. Komunisti so prišli v vodstvo stranke, ki se odsljej nazivlja: «Jugoslovenska komunistična stranka» in sprejema popolnoma moskovski program.

S prva so socijalni demokrati ta preobrat v stranki pasivno sprejeli, da ne bi povzročili razbitja stranke. Skušali so delovati v socialno demokratičnem smislu v lastni stranki, a odklanjali so vsako mesto v stranknem vodstvu in tudi za bivše «narodno predstavništvo» niso postavili nikakih lastnih kandidatov.

Pač pa so ti «reformisti» sestavili manifest, ki se seveda ni vjemal z nazori komunističnega vodstva. Posledica je bila, da je strankino vodstvo brez ceremonij takorekoč vrglo iz stranke vse, ki so podpisali omenjeni manifest.

Pri tem razkolu je bilo vrženih iz stranke več starih delavcev na tem polju kakor Jakčič, Topalovič in drugi, ki se grupirajo danes v novo stranko.

Za sedaj je malo upanja, da bi prišlo do skupnega nastopa jugoslovenskih levičarjev, ker je razkol globok in datira iz dobe, ko so socijalni demokrati sedeli za eno mizo z demokrati in radikalci.

Kakor se čuje v poslednjem času se sploh krha zopet med posameznimi parlamentarnimi skupinami in je vlada zadela na resne težkoče pri sestavljanju takozvane delovne večine. Vlada bode imela polne roke dela ne le z lastnimi pristaši, ampak tudi z velemočno opozicijo, v kateri sedé tudi socialistične skupine.

Zopet novi izgredi med fašisti in socialisti v Bolonji

Prošlo nedeljo je prišlo zopet do krvavega spopada med fašisti in socialisti v Bolonji. Prvi so se vračali vinjeni iz nedeljskega izleta in seveda kakor običajno psovali na vse, kar ni fašističnega mišljenja. Nekdo jih je zavrnil, kakor so zaslužili in posledica je bila, da je puščilo takoj do krvavega pretepa, kajti fašisti so v uporabili samokreke, socialisti pa so se barikirali v hiše. Ko so spoznali fašisti svoj nevarni položaj, so poklicali drugo skupino na pomoč. Boj je tedaj postal še hujši. Moralo je posredovati vojaštvo in orožništvo, ki je obkolilo razgrajače ter jih s streli, ki pa k sreči niso povzročili žrtev, skušalo spraviti k pameti. Spopadi so končali pozno v noč. Razven nekaj lahko ranjenih, večjih nesreč kronika ne bi lježi.

Volitve francoskih senatorjev

Volitve francoskih senatorjev se v francoskem časopisju jako živahno komentuje. S posebnim zadovoljstvom se povdarja zopetno izvolitev Deschanela. „Journal“ se nadeja, da bo mogel isti z nova posvetiti vse svoje moči v blagor domovine. Meščansko časopisje se sila raduje nad popolnim porazom ekstremistov, kojih niti eden se ni mogel vriniti v senat. Splošen rezultat je sledeči. Praznih je bilo 98 sedežev, od kojih odpadeta dva na kolonije in jeden na Alžir. V dveh okrajih so se vršile dopolnilne volitve.

Sedaj sta izvoljena dva liberalca desničarja, 13 progresitov, 30 republikancev levičarjev, 43 radikalcev, 8 republikancev socialistev. Izvoljenih je 65 starih in 31 novih, konservativci so zgubili 4 sedeže, radikalni socialisti osem, pridobili so pa republikanci socialisti 9 sedežev, liberalni desničarji in progresisti so ohranili svoje sedeže. Minister za poljedelstvo je podlegel v Finisterru, ker je po tolmačenju francoskega časopisja prepozno kandidiral. Govori se, da poda dimisijo. Na sploh je smatrat izid teh volitev kot nekako vladno zmago, ker so izvoljene osebnosti po večini z vladno v soglasju.

Italijanska katoliška stranka za upravno avtonomijo.

Te dni je imela tudi italijanska katoliška stranka shod, na katerem se je povdarjalo potrebo decentraliziranja osrednje uprave in vspostavitve občinske avtonomije.

Don Sturzo, strankin tajnik je izjavil, da bo ta stranka sestavila vse svoje moči, da doseže ta cilj.

Omenil je tudi, da se tozadnevna akcija vodi z vednostjo vlade, kateri se ne namerava delati nikakih zaprek.

Italijanski konzulati v Dalmaciji

Italijanska vlada namerava takoj po ratifikaciji rapalske pogodbe ustanoviti v jugoslovanski Dalmaciji štiri konzulate, in sicer v Šibeniku, Splitu, Kurculi in Dubrovniku. Za ta mesta se namerava izbrati posebno zmogljive uradnike.

Glede Jugoslavije se vè, da je ustanovila svoj konzulat z enkrat le v Trstu. Potrebovala jih pa bo seveda mnogo več, kakor hitri oživi trgovina med Italijo in Jugoslavijo.

Boji med Turki in Grki v Mali Aziji

Zanesljive vesti pravijo, da so Grki na tem, da započenejo z izdatno ofenzivo na celi črti Brussa-Uodun. Iz Angore prihaja vest, da se Turki sicer v trenutku pripravljajo na obrambo, da se pa ne nameravajo preveč napenjati, kajti velika protiofenziva, katero nameravajo napraviti Turki, se bo vršila prihodnje spomlad. Grški general Kapulas je s svojim generalnim štabom odpotoval v smeri proti Brussi. Javljajo se spopadi med Grki in Turki v odseku Moandre, v Smirno je došlo veliko ranjencev. Z naskakovanjem so začeli Grki. Na raznih mestih so turške čete prodrle grško linijo. V odseku Nezi so zbrali Grki veliko število čet in materijala. Govori se, da pride kralj Konstantin vsak čas v Malo Azijo.

Nov zavezniški sestanek

Vesti o nesoglasjih med Francijo, Anglijo in Italijo, ki so se bile raznesle pred nekoliko dnevi v pričo bližnjega skorajšnjega sestanka zavezniških ministrskih predsednikov v Parizu, so bile zanikane z angleške in francoske strani. Vendar pa silijo ta nasprotja bolj in bolj na dan. Niso sicer takšne naravi, da bi se bilo bati, da pride do resnega spora, toda konferenca precej dela, da se spravijo vse zadevice na pravi tir.

Predvsem bodo zanimala ministrske predsednike vprašanja, ki se tičejo Nemčije in izvršitve mirovne pogodbe. Tu bi prihajala v poštev v prvi vrsti takoimenovana povračila in vprašanje razorožitve. Kakor skoraj vedno, odkar je bil sklenjen versailleski mir, tako bodo šla tudi sedaj mnenja precej narazen. Zdi se gotovo, da bo Francija tudi sedaj precej osamljena na svojem stališču neizprosne strogosti nasproti premagani Nemčiji. Na drugi strani pa se boste ujemali stališči Anglije in Italije, ki ste za gotovo mero popustljivosti. Svoje stališče opravičujete Anglija in Italija s trditvijo, da bi lahko nastala resna nevarnost za bodočnost versailleskega mira sploh, ako bi se na Nemčijo preveč pritiskalo, in se zahtevalo od nje, česar ne more izpolniti. Tudi glede razorožitve, torej glede števila čet, ki jih bo smela držati Nemčija pod orožjem, bodo mnenja različna, ker se zdi posehno Italiji 1.000.000 mož premalo za vzdrževanje nostrarjega miru v Nemčiji in varovanje vhodnih mej, kjer preti večna nevarnost krvavih zapletljajev s strani Rusije in vsled nasplošno zelo negotovega političnega in vojaškega položaja v tem delu Evrope. Angleško stališče o tem vprašanju bo nekako v sredini med italijansko popustljivostjo in francosko neizprosnostjo. Francoski tisk je tudi sedaj malo v skrbeh kakor pred vsakim sestankom, na katerem so je imelo govoriti o izvrševanju versailleske mirovne pogodbe. Nekateri listi grede celo tako daleč, da očitajo Italiji namerno germanofilstvo.

Dasi se je mislilo v začetku, da grško vprašanje niti ne bo

na dnevnem redu, je videti sedaj, da bo zavzemalo najvažnejše mesto pri razpravah. V tem vprašanju bodo obenem tudi največju nesoglasja med pesameznimi prizadetimi državami. To vprašanje je tesno zvezano s turškim vprašanjem in posebno z vprašanjem revizije sevreske mirovne pogodbe. Revizija sevreske mirovne pogodbe pomeni ublažitev mirovni pogojev za Turčijo in skrčenje vojnih pridobitev za Grško. Dasi so se izrazili vsi zavezniki proti povratku kralja Konstantina, se zdi vendar, da niso ostali dosledni svojim tozadevnim sklepom, kar je zelo zmanjšalo veljavo zaveznikov na bližnjem vzhodu. Kar je prisililo nekatere zaveznike, da so postali prijaznejši kralju Konstantinu, je predvsem njegova odločna politika nasproti Turčiji in sklep, da se ima nadaljevati vojna v Mali Aziji z vso odločnostjo in vsami močmi.

S to svojo potezo si je pridobil zopet kralj Konstantin zaupanje Anglije in gotovo je da bo nasprotovala zaki reviziji sevreske pogodbe in da bo priporočala, naj se vzpostavijo normalni odnošaji s Konstantinom. Francosko stališče je ravno nasprotno. Francija želi revizijo sevreske pogodbe in bo priporočala nadaljno in vztrajno bojkotiranje kralja Konstantina. Italija bo zavzemala s svoje strani srednje stališče: ne bo nasprotovala reviziji sevreske pogodbe, a obenem se tudi ne bo upirala priznanju kralja Konstantina.

Kakor se vidi, je to vprašanje precej zamotano. Treba bo precej diplomatske spretnosti, da se nasprotja ublažijo in da pride do popolnega soglasja med enimi in drugimi. Poučeni krogi so prepričani, da se bo dosegel zadovoljiv sporazum v vseh vprašanjih in da je usojeno prihodnjemu medzavezniškemu sestanku, da znatno okrepi celokupno entento.

Domače vesti

Nadaljna ublažitev izjemnega stanja

Generalni civilni komisariat razglaš: „Izvršiši prepoved, kalera se tiče shodov in obhodov, se vsi omejevalni ukrepi odloka gen. civ. kom. z dne 25. dec. 1920 razveljavijo.“ — Trst, 10. jan. 1951.

Kr. odlok o priznanju in pridobivanju italijanskega državljanstva v novih pokrajnah. — Agencija Stefani javlja: Kr. odlok, ki se pripravlja za razglasitev, ureja priznanje in pridobivanje italijanskega državljanstva v novih pokrajnah v zmislu znanih določeb saint-germainске mirovne pogodbe, katere veljajo za vse kraje, ki so pripadali prej k bivši avstro-ogrski monarhiji in torej tudi za kraje, ki so bili z rapalsko pogodbo prisojeni Italiji.

V odluku je podrobno določeno, kako bodo morali postopati tisti, ki zaobijo italijansko državljanstvo s polno pravico kakor tudi tisti, ki se bodo mogli poslužiti pravice izbiranja (opije). Glede prvih gre le za enostavno ugotovitev, ki se izvrši uradno od občin s posebnimi javnimi seznamami, ki jih bo nadzorovala državna oblast, dočim bo dovoljena prizadetim strankam pravica rekurza. Pri tistih, ki bodo optirali (se odločili) za italijansko državljanstvo, bo odločevala o njihovih izjavah deželna politična oblast po zaslišanju posebne komisije pod predsedništvom kakega uradnika v slučaju rekurza pa osrednji urad za nove pokrajine po zaslišanju mnenja državnega sveta. V nasprotju z navadnimi določbami, ki so predpisane za podelitev državljanstva, dopušča kr. odlok, da v novih pokrajnah lahko dobijo italijansko državljanstvo s tozadevnim odlukom deželne pol. oblasti in na podlagi posebnega postopanja, ki gre celo do državnega sveta, tudi tisti osebe, ki jim ne pripada to državljanstvo pravo in ki si ga

tudi nimajo pravice izbrati. Ta določba gre v prilog gotovim kategorijam oseb, ki so vsled pokolenja, rojstva, prebivanja ali vsled drugih okoliščin zvezane s kraji, ki pripadejo k Italiji. Slednjič so tudi posebne določbe v priznanju italijanske pripadnosti juridičnim osebam v zmislu čl. 75 mirovne pogodbe. Priznanje italijanske pripadnosti se ne sme odreči trgovskim in delniškim družbam, vpisanim zadržkam itd., ako odgovarja število družstvenikov, družstveni kapital in sestava družstvenih organov pogojem, ki jih določv odluk v svrhu ugotovitve italijanske pripadnosti posameznih juridičnih oseb.

Odluk določa od zaključku, da so vsi akti, ki se tičejo izvedbe tega odloka, prosti kolkovine; dalje se ureja postopanje z ženskami, sirotami, s pobabljenici in odsotnimi: Naloga ukreniti potrebno za uveljavljanje tega odloka, ki stopi v veljavo 3. dan po razglasitvi v „Gazzetta Ufficiale“, je prepuščena ministrskemu predsedniku.

Priznanje in podelitev italijanskega državljanstva na podlagi tega odloka ima seveda popolno veljavo v zmislu zakona z dne 13. junija 1920 in daja vse politične pravice.

5. Jänner 1921 je za Slovence v Julijski Benečiji osodepolen dan, kajti s tem dnem so postali italijanski državljani.

To je posledica 15 dnevne razglasitve aneksijskega zakona, ki je bil objavljen v uradnem listu dne 21. decembra 1920.

Vsporedno s tem dogodkom je povedala tudi »Edinost« svojim čitateljem, da postanejo sedaj res italijanski državljani. Priporoča ob enem konservativcem, ki bi se moral primerno oledpati z »napredkom«.

Torej papeže, duhovnike, kralje in njihovo politiko.

Na račun vojne odškodnine. — Komisariat za avtonomne zadeve naznanja, da se je posrečilo italijanski delegaciji za reparacijo zagotoviti gotovo število konj in kobil.

V svrhu, da se oddajo teh konjev organizira, je treba pred vsem vgotoviti, je-li v naši deželi povpraševanje po konjih. Te konje se bodo oddajalo le takim, ki so vtrpeli vojne škode. Zategadelj se vabijo interesiranci, da se obrnejo s posebno prošnjo na komisariat za avtonomne zadeve v Gorici.

Ustaliitev občinskih doklad. — Ureditve občinskega gospodarstva je zahtevala, da se je konečno določilo občinskim dokladam meje, kakor je to že poprej veljalo v italijanski upravi.

Provizorično ne bo smela presegati doklada na vžitino vina in mošta 320%, na meso 280%, na zemljiški in hišnorazredni davek 120%, na hišnonajemniški davek 80%, na obrtnino, rentnino in višje plače 120%, na osebno dohodarino 60%, davščine na pivo se bodo mogle uvajati do najvišjega iznosa 32 L od hl, na žganjine pa do 1 Lire 60 st od litra.

Nadaljni primanjkljej bi morale občine pokrivali z davščinami na plese, uradne pristojbine, lesno trgovino in s podobnimi.

Kar bi ostalo še nadalje nepokritega, bi se pokrilo z državnimi vračljivimi predujimi. Skrb občinam boji torej, da se temu programu prilagodè.

Upravitelj in urednik: Karol Jušič.
Tiskarna G. Juch v Gorici.

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA - GORIZIA

Banka za Julijsko Benečijo v Gorici
Anonimna družba - Društvena glavnica L 1.000.000

Agencije:
Ajdovščina, Ajello, Gradišče, Gradež,
Červinjan, Kormin, Tržič.

Depoziti - posojila - odračuni

Brezplačna emisija bančnih nakazov,
ki so vporabljivi po celem kraljestvu

Popolne sobne opreme

za zakonske Najfinejši izdelki

■■■

Velika izbira niz, stolov v raznik slogih

F. ROSICH
Gorica, Via Contavalle 4